

**Magdalena Grau i Figueras
Agustí Chalaux i de Subirà**

**INTRODUCCIÓ
AL
SISTEMA GENERAL**

Col·lecció *Bullae* 6

Escola Finaly

Economia i Societat

<http://www.finaly.org>

Consell de redacció:

Roser Albó, Àngels Baldó, Agustí Chalaux, Miquel Chicano, Laura Fusté, Magdalena Grau, Joan Parés, Enric Suárez, Jordi Via, Lluís Maria Xirinacs

Col·lecció *Bullae* 6

1a edició: *Barcelona 11 de Setembre 1983.*

© **Centre d'Estudis Joan Bardina**

2a edició: *Barcelona 19 de Juliol 1996.*

© **Magdalena Grau i Figueras**

© **Agustí Chalaux i de Subirà**

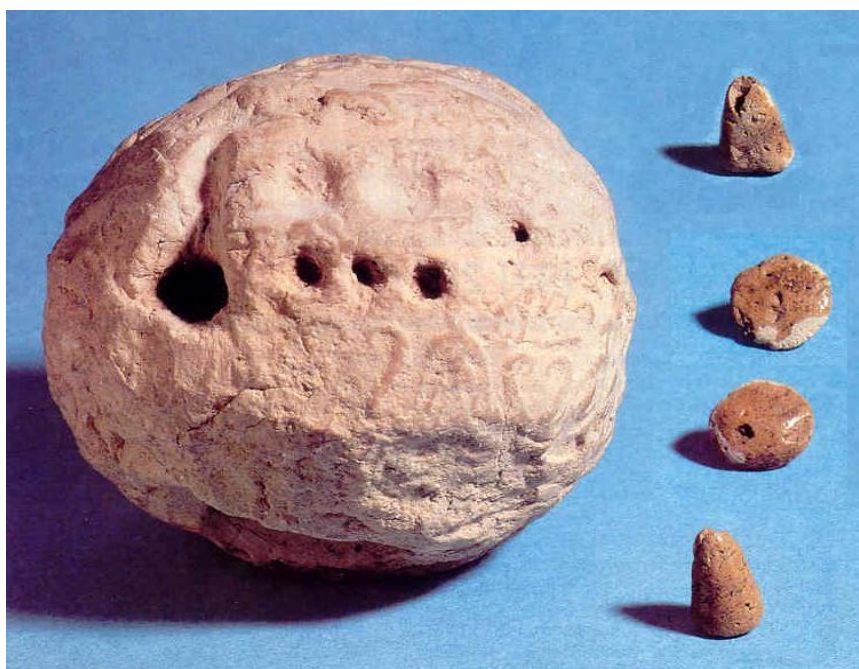
© Propietat d'aquesta edició: Publicacions de l'**Escola Finaly**

Aquest llibre està subjecte a una llicència de [Creative Commons Reconeixement-CompartirIgual](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

<http://www.finaly.org> - E-correu: escola.finaly@gmail.com

Disseny: Miquel Chicano

Bullae

Les *bullae* eren en els mil·lennis V-IV aC el que avui dia en diem «factura-xec» (albarà conformat, factura acceptada i xec tirat pel client); eren unes bosses d'argila, més o menys esfèriques, plenes de diferents figuretes de fang com a moneda representativa, i segellades en l'exterior com a símbol de les transaccions comercials, en el context d'un complex sistema de comptabilitat, i que podem considerar com l'antecedent de les famoses tauletes cuneïformes, i per tant de l'escriptura. Segons totes les enciclopèdies, el Temple vermell d'Uruk, el banc sumeri més antic per ara que coneixem arqueològicament, té arxius bancaris complets durant 200 anys (3400 a 3200 aC).

ÍNDEX

Capítol 1. PRESENTACIÓ	4
1. Què és el «Sistema General»?.....	4
2. Ideals.....	4
3. Pràctica Política.....	5
4. «Ciència».....	5
5. L'instrument monetari pro-telemàtic.....	6
6. Crida.....	6
Capítol 2. LA SITUACIÓ ACTUAL	7
1. Situació social i econòmica.....	7
2. L'era de l'abundància, ajornada.....	7
3. La inflació.....	7
4. L'atur.....	8
5. Anticivilització.....	8
Capítol 3. UNA HIPÒTESI RESOLUTORIA: el «bé comú mercantil»	9
1. El procediment «científic».....	9
2. La història de l'utilitarisme humà.....	10
3. La hipòtesi de treball.....	11
4. La mesura.....	12
5. Conseqüències de la hipòtesi.....	14
Capítol 4. UN PROGRAMA POLÍTIC ALTERNATIU: les noves estructures bàsiques	15
1. De l' <i>arquia</i>	15
2. De la riquesa comunitària.....	16
3. De la societat utilitària.....	16
4. De la societat liberal.....	16
5. De la seguretat col·lectiva.....	16
6. De la societat transcendent.....	17
AUTORS	
Magdalena Grau i Figuras.....	18
Agustí Chalaux i de Subirà.....	18

Capítol 1. PRESENTACIÓ

1. Què és el «Sistema General»?

Entenem per «Sistema General», simplement, una elaboració teòrica «científica» sobre mesura i estratègia (conducció) de mercat, acompanyada d'un instrument tècnic per a l'aplicació d'aquesta teoria a la realitat quotidiana del mercat.

El que passa, però, és que l'adopció del «Sistema General» en una qualsevol «comunitat imperial de nacions»¹ és una opció clarament política: ja **autopolítica**, ja **antipolítica**²; perquè la seva aplicació en el mercat ve a donar solució a molts dels actuals problemes de mercat i de societat. I diem autopolítica o antipolítica perquè el «Sistema General», per ser «científic», és neutre, i, doncs, pot ser utilitzat de moltes maneres, en funció d'ideals i d'interessos molt diversos; de fet, el «Sistema General» ja és aplicat pels poders actualment establerts, i no precisament en benefici del poble, sinó segons una opció intel·ligentment i cínicament antipolítica.

Cal distingir doncs radicalment:

1. d'una banda, el «Sistema General», elaboració «científica» i instrument tècnic;
2. i, d'altra banda, els ideals inspiradors i la pràctica política basada en l'aplicació del «Sistema General»: no hi ha res aquí de «científic».

Parlarem primer d'aquests darrers (ideals i pràctica política), i després dels dos primers («ciència» i instrument tècnic).

2. Ideals

Els nostres ideals, les nostres fulguràncies ètiques-transcendents d'omnisolidaritat amb tots els homes; la utopia persistent del gènere humà cap a un esdevenidor més lliure, on la felicitat naixerà de la intimitat mateixa de cada persona,... són l'energia mateixa de l'esperit.

Aquesta energia s'oposa radicalment al «major pecat contra l'esperit» que és la «cosificació de les persones»; i, tard o d'hora (més val ara que més tard) farà realitat el desig permanent de col·locar la persona humana, i no la riquesa material, el poder, o qualsevol altra «cosa», com a finalitat motriu del desenvolupament dels imperis de la terra.

¹ «Comunitat imperial de nacions»: trobareu el significat d'aquesta expressió a la pàgina nº 15.

² «Auto-» i «Anti-»: es tracta de dos prefixos grecs. «Auto-» significa «mateix, per si mateix, a partir del propi ésser,..., espontàniament i expansivament, «naturalment»,...». «Anti-» significa «contra»; en la nostra terminologia, significarà «el contrari, deliberadament i cínicament practicat, de l'auto corresponent». Així doncs, «auto-» i «anti-», davant de qualsevol element lingüístic ben conegut, són les dues cares del concepte expressat per aquest element, ja extractat d'una arrel simple o de múltiples arrels en composició.

3. Pràctica Política

En funció d'aquests ideals, assumim una pràctica política: la de la defensa i promoció de totes les concretes llibertats humanes.

Les línies essencials del nostre programa són dues:

- «dialèctica» entre l'*arquia* i l'anarquia;
- «dialèctica» entre el bé comú i el bé privat.

Ens col·loquem així en una tercera via autosocial, en un camí alternatiu als dos models antisocials, ja definitivament fracassats, que encara funcionen, ferits de mort, en els nostres dies.

Volem aconseguir, per l'augment del «poder humà sobre les coses», la desaparició pacífica de «tot poder sobre les persones» i, com a conseqüència, la desaparició de tota misèria i marginació antisocial: aquestes són les traduccions pràctiques dels dos principis de «dialèctica» enunciats.

4. «Ciència»

La pràctica política que proposem es fonamenta, com ja hem dit, en l'aplicació del «Sistema General».

En tant que «científic», el «Sistema General» està articulat entorn d'una hipòtesi pro-científica, hipòtesi que és fruit de l'esforç investigador de molts anys i de moltes persones.

Aquesta hipòtesi central del «Sistema General» és la de l'existència, en el mercat privat, d'un «bé comú» amagat, fàcilment repartible a tothom de manera equitativa, però fins ara il·legítimament apropiat per alguns rics i poderosos molt subtils en llur «comandament **ocult**, pel diner **ANÒNIM**, de cada un i de tots els imperialismes històrics de la terra», que Plató anomenava **plutarquia**.

Aquesta hipòtesi té un alt grau de probabilitat teòrica, però, a més a més, explica les enormes fortunes dels grans banquers mundials i els cada dia més enormes dèficits dels pressupostos estatistes.

La seva confirmació experimental –mitjançant la simple reforma monetària que proposem, com veurem més endavant– serà la base per a la construcció d'una nova societat, d'una nova forma de vida.

Però suposant la infirmació (no confirmació) científica i pràctica de la hipòtesi, encara quedaria, d'aquesta reforma monetària, quelcom d'extraordinàriament important:

1. un **lliure** mercat **clar** (conjunt de tots els **lliures** canvis monetaris elementals);
2. una **lliure** societat **transparent** de tots els **lliures** «contractes liberals» que impliquen l'ús de moneda;
3. una dràstica simplificació fiscal.

Només amb aquestes tres realitzacions pràctiques n'hi ha prou per a poder lluitar autopolíticament contra l'actual **plutarquia** indígena, transnacional i mundial.

5. L'instrument monetari pro-telemàtic

Per a posar a prova la nostra hipòtesi i fer possible la posta en marxa del programa polític, comptem amb un instrument essencial: la **factura-xec**. Ens cal abans que tot una reforma monetària –ja que la moneda és l'instrument de mesura del mercat imprescindible per a posar a prova qualsevol hipòtesi sobre mercat–.

La moneda actual:

- a) és anticientífica; per tant, no ens permetria de comprovar la validesa de la nostra hipòtesi;
- b) per ser anònima, és corrupta i corruptora, permet tota mena de joc brut; per tant, no ens permetria –ni permetrà mai a ningú– de posar en pràctica cap programa polític amb un mínim d'honradesa.

Proposem doncs, com a instrument essencial de la nostra proposta, la implantació d'una nova moneda, la «factura-xec» telemàtica, «científica» i personalitzadora, que instaurarà l'era del **lliure** mercat **clar** i de la **lliure** societat **transparent**, en què, no ja la hipòtesi ara i aquí proposada, sinó qualsevol hipòtesi pro-«científica» podrà ser ràpidament confirmada o infirmada, i en què el joc brut serà pràcticament impossible. Això farà, no necessària, però sí possible, la inauguració d'una societat més llibertària –és a dir, que protegeixi i fomenti les llibertats fenomèniques concretes de les persones concretes– i més lliure –és a dir, que protegeixi i fomenti les llibertats ideals, transcendents, també concretes, de les persones concretes–.

6. Crida

Que quedi ben clar que la nostra proposta no es presenta ni com a «veritat» tancada, ni com a panacea definitiva, sinó que es presenta com un instrument per a poder confirmar o infirmar qualsevol hipòtesi pro-«científica» a través de la corresponent i **prudent** experimentació social; per aquest motiu, estem oberts a la col·laboració i a la crítica per part de tothom, i agraiem qualsevol observació o suggerència que se'ns vulgui adreçar; el nostre agraïment serà tant més sincer i amical com més objectivament severa serà la crítica.

Finalment, cal dir que el que proposem s'està posant en pràctica per uns altres –els amos i plutarques del món-contemporani–, però no en el nostre profit. Cal mobilitzar doncs tota l'energia revolucionària disponible. Allò que és tècnicament possible, esdevindrà realitat concreta tan aviat com un poble estigui íntimament convençut d'aquesta possibilitat; i això, per simple energia íntima d'aquest poble, i sense cap necessitat d'acudir a la violència.

La violència com a única força generadora de revolucions socials no deixa de ser un fals mite; llancem doncs des d'aquí una crida a la revolució de no-violència intel·ligent i activa de tots els pobles de la terra contra tota misèria material, ja que aquesta és la pitjor i més criminal violència que es pugui imposar sobre llurs persones comunitàries.

Capítol 2. LA SITUACIÓ ACTUAL

1. Situació social i econòmica

Vivim uns temps de crisi profunda: crisi antisocial, crisi antieconòmica, crisi d'anticivilització. Els problemes que ens assetgen: atur, inflació, recessió, ..., marginació, violència (la pitjor forma de violència és la misèria imposada als petits i als dèbils),..., corrupció generalitzada (inclosos els politicastes, pràcticament tota la classe política, més encara tota la «burrocràcia» en pes),..., se sumen creant una situació per a la qual ningú no encerta a trobar una solució eficaç.

Els problemes s'aixequen tant des del «bloc capitalista» com des del «bloc comunista» (i no parlarem ja dels terribles problemes del Tercer Món); entre la «llibertat mercantil injusta» dels uns i la «justícia planificada sense llibertat» dels altres, nombrosos intents de vies alternatives sorgeixen incessantment: socialdemocràcia, cooperativisme, autogestió, georgisme, Iugoslàvia, la primavera de Praga, l'Iran de Bani Sard, Nicaragua, Solidaritat,...

La crisi econòmica és especialment sentida i temuda en els nostres dies, si més no en el bloc occidental. Als dos «dimonis» de l'atur i la inflació s'ajunta el problema de la justa distribució de la riquesa produïda (en les pèssimes condicions monopolístiques-antieconòmiques actuals) i tecnològicament produïble.

2. L'era de l'abundància, ajornada

Potencialment, vivim ja en l'era de l'abundància material, gràcies a l'enorme progrés tecnològic dels darrers segles, i molt especialment del nostre. La capacitat productiva de la humanitat és immensa; seria possible, ja, de satisfer les necessitats mínimes, físiques i culturals, de **tota** persona humana. Enlloc d'utilitzar aquest potencial en benefici dels pobles:

- els interessos creats d'alguns impedeixen de posar en pràctica noves i revolucionàries tecnologies productives, ja a punt;
- les economies estan en recessió (descens del ritme de creixement econòmic) degut a la irracionalitat dels mecanismes de mercat, controlats també per interessos creats; molt especialment, l'elevat preu del diner impedeix la inversió en els sectors productius.

Les nostres societats, doncs, potencialment abundants, viuen paralitzades pels interessos d'uns pocs i en contra dels interessos de la majoria.

3. La inflació

La inflació és una de les plagues dels nostres temps, un dels símptomes més temuts de la crisi. Explicat de manera molt senzilla, podem dir que consisteix en el fet que la quantitat de diner en circulació excedeix la quantitat de mercaderies

Introducció al Sistema General

produïdes (mesurades en diner): el mercat està «inflat» de moneda i, en conseqüència, aquesta perd poder adquisitiu.

Encara que això sigui anticipar-nos a la nostra hipòtesi de treball, direm que la causa de la inflació és la invenció incontrolada de diner per part dels banquers, i la seva consegüent apropiació fraudulenta (pels mateixos banquers). Com que aquest mecanisme es produeix en les «altes esferes», i s'alimenta molt especialment del moviment de diners en el buit (és a dir, sense moviment correlatiu de mercaderies concretes), cal comprendre que l'augment de preus i salaris, al qual sol atribuir-se la inflació, no n'és sinó una manifestació secundària, de molt poca importància i, a més a més, molt fàcilment controlable. La funció d'aquesta «espiral de preus i salaris», en l'antieconomia històrica i actual, és la de fer pagar als pobres els enormes i il·legítims profits que els grans especuladors «en el buit» obtenen del diner inventat per ells i llurs còmplices estatistes, a contracorrent de les necessitats i exigències del mercat.

4. L'atur

L'atur és l'altre assot de l'època en què ens ha tocat de viure. Respecte d'ell, però, cal ser clarividents i acceptar els fets que se'ns imposen inexorablement: l'atur és un fenomen inevitable, conseqüència dels grans avanços tecnològics que fan possible de produir cada cop més i amb menys mà d'obra. L'atur tendeix a créixer en totes les societats industrials tecnològicament avançades; no és en la seva disminució que cal buscar la solució del malestar econòmic, sinó que cal cercar vies més intel·ligents.

5. Anticivilització

La crisi que patim és, doncs, cínicament provocada pels poderosos, i serveix per a mantenir subjugats els dèbils. El malestar facilita la perpetuació de la tirania i del poder sobre les persones.

D'aquesta manera, tota crisi d'antieconomia es tradueix en una crisi d'anticivilització: la corrupció instal·lada en el poder genera corrupció fins en els nivells més baixos de l'escala social; les castes dominants generen legions de marginats; la violència de l'opressió genera multitud d'altres violències; i, finalment, el subjugat esdevé alhora víctima i còmplice del seu opressor, i ja ningú no endevina la possibilitat d'un estat de coses completament diferent. Es l'alienació total.

Capítol 3. UNA HIPÒTESI RESOLUTÒRIA: el «bé comú mercantil»

Presentem ara la nostra resposta a aquesta situació. Com ja hem anunciat, es tracta d'una hipòtesi pro-«científica»; no ens anirà malament de repassar en què consisteix això que anomenem «ciència».

1. El procediment «científic»

Enlloc de «ciència», parlarem, més tècnicament, d'«empirisme fenomenològic pro-experimental». Aquesta mateixa expressió tan enrevesada ens servirà per a explicar la seva naturalesa:

a) **Empirisme fenomènic**: entenem per «empirisme» la captació i observació de les realitats concretes, tant les interiors com les exteriors a la nostra persona.

Hi ha dos tipus d'empirismes:

1. l'empirisme «fenomènic» és el que capta i observa els fets (interiors o exteriors) que se'ns apareixen de forma sensible, dins les coordenades d'espai i temps. És l'empirisme psicossomàtic, del «cos» i l'«ànima»;
2. l'empirisme «noümènic» o «**metafísic**»³ és el que capta i observa els fets que resten **fora de** tota possible experiència sensible (psicossomàtica); aquests fets s'inscriuen únicament en el nostre temps espiritual-interior. És l'empirisme de l'esperit, dels fets «en esperit pur», que transcendeixen quasi infinitament el nostre caos-cosmos psicossomàtic-fenomènic.

La «ciència» és exclusivament empírica-fenomènica: s'ocupa únicament de **fenòmens**, o sigui, de «realitats **aparents-sensibles**», que són captades per observació directa (a través dels nostres sentits) o per observació indirecta (a través dels documents deixats pel passat o enregistrats per instruments cada vegada més perfeccionats); alguns exemples d'observació indirecta: la prehistòria comença amb l'estudi dels vestigis deixats per l'home primitiu; una sèrie d'aparells complexíssims permeten l'observació indirecta dels àtoms; etc.

b) **Lògica**: la lògica és un «artifici intel·lectualista», un instrument (artificial) de pensament abstracte, que no té res a veure amb la intel·ligència concreta. Aquest artifici requereix, com a condició indispensable, la construcció d'un llenguatge propi, rigorosíssim i estrictament unívoc (això és, un únic significat, al llarg de tot el discurs, per a cada element d'aquest discurs).

La lògica consta de dues subdisciplines:

1. analítica dels continguts: la «ciència» se'n serveix per a aconseguir, mitjançant la teoria dels conjunts homogenis, de delimitar amb precisió el seu objecte d'estudi;
2. lògica de continents, o càlcul lògic: és un llenguatge absolutament buit de continguts, que disposa d'unes «regles de càlcul» per a construir

³ «Meta» és un prefix grec que significa habitualment «més enllà de, fora de, ...»

Introducció al Sistema General

proposicions correctes. La ciència pren aquestes regles i les aplica a les dades que ha obtingut, per observació i experimentació repetides i acurades, de la realitat fenomènica. Arriba així a formulacions «lògicament correctes» (correctes segons correcció lògica).

- c) **Pro-experimental**: finalment, cal que la «ciència» posi a prova aquestes formulacions obtingudes segons càlcul lògic, contrastant-les amb la realitat pràctica i concreta. Aquesta contrastació de les adquisicions teòriques és l'experimentació –que és a vegades tècnicament molt sofisticada–.

Prenent en compte aquestes tres «característiques» de la «ciència», podem establir el procediment o mètode científic com segueix:

- En primer lloc, cal reunir totes les dades empíriques i experimentals possibles sobre el fenomen objecte d'estudi.
- En segon lloc, el «científic», per un acte de creació intel·lectualista, emet una hipòtesi, és a dir, un enunciat aleatori que explica de manera coherent –sense contradir cap llei lògica– totes les dades reunides anteriorment.
- En tercer lloc, el «científic» ha de posar a prova aquesta hipòtesi mitjançant un experiment que contrastarà el seu enunciat amb la realitat objectiva: així la hipòtesi serà confirmada o infirmada. En aquesta experimentació, és imprescindible de tenir a punt un instrument de medició del fenomen en estudi, per tal que la comparació entre el comportament hipotètic (segons la hipòtesi) i el comportament real del fenomen elemental estudiat sigui precisa, exacta.

Diguem aquí que qualsevol científic considerarà que és «un vulgar cínic» tot altre científic que s'oposi –per motius manifestament subjectius i amb procediments deslleials d'autoritarisme, negativa de finançament, etc.– a una experimentació tècnicament possible i capaç de confirmar o infirmar experimentalment-estadísticament una hipòtesi de treball important i probable.

2. La història de l'utilitarisme humà

Per utilitarisme entenem el conjunt de fenòmens relacionats amb la satisfacció de les necessitats humanes; l'economia no és sinó una certa forma d'autoestratègia utilitària: l'utilitarisme humà equilibrat.

Les disciplines prehistòriques i etnològiques, quan s'especialitzen interdisciplinàriament en qüestions d'utilitarismes, ens proporcionen una informació molt interessant per al nostre tema d'estudi. Perquè? Perquè la problemàtica del nostre temps té arrels molt fondes en el passat, i per això l'estudi del passat utilitari de l'home ens pot donar llum sobre el present. Abans de poder emetre una hipòtesi sobre el mercat actual, ens caldrà reunir tota la documentació empírica-fenomènica possible no només sobre el mercat actual, sinó també sobre l'utilitarisme del passat. (Cal recordar aquí que aquesta documentació empírica-fenomènica sobre el passat és sempre molt **parcial**, ja que no disposem de documents sobre la totalitat dels fets passats; per altra banda, a partir d'aquests documents parcials l'historiador emet **hipòtesis** que

poden ser més o menys plausibles i més o menys probables, però que són hipòtesis a la fi).

Del passat utilitari de l'home ens interessa, aquí, de retenir els següents fets hipotètics:

1. El sorgiment progressiu, a partir de primitives formes de propietat «nacional-comunitària», de formes de propietat privada, la qual s'ha anat estenent cada cop més per a acabar essent predominant.
2. La invenció, en els temps neolítics, de la moneda, instrument de mesura –i, com a tal, abstracte– del valor de canvi de les mercaderies concretes. Fou probablement el primer sistema de mesura inventat per l'home, al qual seguiren i imitaren tot els altres, de la mateixa manera radicalment abstractes (calendari, unitats de longitud i superfície, unitats de volum,...).
3. La invenció, cap al III mil·lenni aC., a Mesopotàmia, de la moneda concreta metàl·lica, **forçosament anònima** i, per això, corrupta i corruptora: aquesta moneda substituï l'anterior moneda de compte abstracte en les transaccions de la gent corrent, de la gent no iniciada en les complexitats del sistema bancari. Aquesta substitució de l'antiga moneda de compte abstracte per la nova moneda concreta, **forçosament anònima**, es produí en tots els imperis antics més tard o més d'hora, iniciant en tots ells el pas a una era, ja no imperial, sinó **imperialista**⁴.
4. No obstant, els grans banquers de tots els imperialismes continuaren utilitzant l'antiga moneda abstracta per a les seves operacions més suculentos: gràcies a aquesta moneda podien «inventar» diner (és a dir, concedir crèdits sobre reserves que no tenien efectivament), diner que després els retornava sota forma real i efectiva. És en aquest joc **subterrani i deslleial** dels grans banquers i plutarques del món sencer que hem de concentrar la nostra atenció si volem entendre alguna cosa d'allò que està succeint en l'actualitat.

A partir del coneixement d'aquests fets cabdals, estem a punt per a emetre una hipòtesi sobre el mercat actual.

3. La hipòtesi de treball

La formularem d'una manera intuïtiva, sense entrar en majors precisions. Diem que, «de l'utilitarisme canviari (és a dir, de mercat) **privat** en resorgeix, automàticament, per la rica interconnexió de les vocacions, associacions, empreses, invencions,..., un nou utilitarisme **comunitari**, sota forma d'excedents de producció i amb la garantia subsidiària dels excedents dels comptes corrents.

Una molt rudimentària (i no definitiva) anàlisi i matematització de la hipòtesi exposada –una matematització, és a dir, logicització perfecta de la hipòtesi és el requisit indispensable del procediment «científic», com hem vist abans– ens

⁴ Un imperialisme és un imperi desviat de la seva vocació política originària –que és en favor de tots els membres de la comunitat– per causa del diner anònim, corromput i corruptor, doncs «antipolític», perquè vicia el **legítim** «comandament social» en «poder **immoral** d'algunes persones sobre totes les altres persones».

Introducció al Sistema General

porta a:

1. Analitzar el mercat en dos sectors complementaris, que anomenarem « P_u » (producció = conjunt de tots els béns utilitaris produïts) i « H_{pu} » (hisenda privada = conjunt de totes les retribucions a les forces utilitàries productores privades, que són el treball, el capital, l'empresa i l'invent).
2. formular la nostra hipòtesi de la següent manera:

$$\frac{P_u}{H_{pu}} > 1$$
 això és, la producció dividida per la hisenda privada dóna sempre una quantitat superior a 1, la qual cosa vol dir que la producció és més gran que la hisenda privada.

Això vol dir doncs que:

$P_u - H_{pu} > 0$ la diferència entre la producció i la hisenda privada és sempre més gran de zero.

Aquesta diferència entre P_u i H_{pu} és precisament el «bé comú segon» que postulem, i que anomenem «hisenda comunitària»:

$P_u - H_{pu} = H_{ku}$ això és, la diferència entre la producció i la hisenda privada és igual a la hisenda comunitària.

El bé comú mercantil hipotètic se'ns presenta sota forma d'uns excedents de producció per sobre del poder de compra privat (o hisenda privada, ja que el poder de compra privat està constituït per la retribució salarial a les forces productores privades) i compta amb la garantia dels excedents de comptes corrents (saldos positius a cada tancament d'exercici).

Aquests excedents són el fonament de la **invenció** de diner, activitat fins ara reservada als banquers, però que nosaltres volem posar en comú «imperialització». Es pot inventar tant diner com excedent mercantil hi hagi: per altra banda, la invenció de diner en la mesura exacta corresponent al «bé comú mercantil» o excedent de mercat és la condició de la sortida de les crisis inflacionistes-deflacionistes, ja que suposa el retorn a l'equilibri de mercat, equilibri entre producció total i hisenda total, expressat per la fórmula:

$$\frac{P_u}{H_{pu} + H_{ku}} = 1$$
 L'equilibri s'aconseguirà creant la hisenda comunitària complementària de la hisenda privada, que constitueixi la retribució adequada de les forces de producció comunitàries.

4. La mesura

Com ja hem anunciat, per a la verificació de la nostra hipòtesi ens cal un sistema de mesura dels fenòmens elementals del mercat. Aquests fenòmens elementals són els canvis; ens cal doncs un sistema capaç de mesurar els canvis mercantils –això és, mesurar el valor d'intercanvi de les mercaderies

concretes—; aquest sistema ja existeix, i no és altre que la **moneda**.

Efectivament, la moneda fou concebuda, en els seus inicis, com a instrument de mesura abstracta del valor de canvi de les mercaderies concretes: la moneda dels imperis antics i d'alguns pobles primitius actuals no té, com a tal, cap valor intrínsec, sinó que serveix únicament per a calcular el valor de totes les mercaderies en relació a ella, a través d'un sistema d'equivalències més o menys fixades. Per exemple:

Si 10 sacs de blat equivalen a 1 xai
i 2 porcs equivalen a 1 xai,
hom podrà canviar 10 sacs de blat per 2 porcs,
o bé 5 sacs de blat per 1 porc.

El «xai animal concret» no apareix per enlloc, sinó que es tracta aquí d'un «xai unitat de mesura abstracta».

En un estadi més evolucionat, els antics imperis inventaren la comptabilitat, que permet de substituir l'intercanvi directe (blat per porcs), anomenat «troc», per un intercanvi diferit en el temps i l'espai gràcies al joc dels assentaments comptables («comptes corrents»).

En el cas de Mesopotàmia, durant el mil·lenari III aC. es generalitzà l'ús de la moneda metàl·lica, forçosament anònima, que ja no és abstracta, i per tant no permet la mesura informativa-exacta dels actes de mercat; aquesta moneda metàl·lica ha perdurat fins a l'any 1914, any en què el sistema «metal·lista» entrà en crisi –el motiu fou el següent: a causa de les despeses de la guerra, els estats europeus s'havien quedat sense reserves en metàl·lic; malgrat això, la guerra continuà fins al 1918 gràcies a la circulació de paper-moneda de curs forçós, **inventat**— no obstant, paral·lelament, els grans banquers han continuat utilitzant la primitiva moneda de compte abstracte. Avui, pràcticament tothom sap que la moneda no té cap valor en ella mateixa; però el «bitllet de banc» no compleix encara tots els requisits que farien d'ell un autèntic sistema mètric, ja que continua essent, com la seva predecessora, la moneda metàl·lica:

- **anònim**, per tant antidocumentari: no deixa cap document referent a **qui** realitza la transacció; no deixa rastre;
- **uniforme**, per tant antianalític: no deixa cap document referent a **què**, **quant**, **quan**,..., s'intercanvia;
- **dinàmic**, mòbil, per tant antiestadístic: una mateixa moneda serveix per a moltes transaccions diferents, passa de mà en mà sense que hi hagi control ni document.

El que ens cal, doncs, és retornar a un signe monetari **escriptural** de compte abstracte que sigui:

- **personal**;
- **diversificat** en funció de les característiques de cada transacció;
- **tancat** en cada transacció, això és, que només pugui servir una única vegada, per a una única transacció o acte mercantil elemental.

Només així comptarem amb un veritable instrument de mesura omniinformatiu: la «factura-xec», document que registra una transacció

Introducció al Sistema General

mercantil i alhora instrument monetari únic que avisa, un cop signada, del pagament de la factura. Evidentment, la implantació de la factura-xec suposa la radical desaparició dels actuals «pseudo-bitllets de banc» i de tots els instruments i documents monetaris escripturals auxiliars basats en ells.

Per a posar en pràctica la factura-xec que proposem, comptem amb una tècnica actualíssima, que s'adequa perfectament amb els nostres objectius: la telemàtica –és a dir, telecomunicacions més informàtica, ordinadors reunits en una xarxa interconnectada–. La telemàtica permet, no només l'emissió de «factures-xec» amb gran facilitat i rapidesa, sinó també la seva automàtica centralització a fins estadístics.

La moneda telemàtica –xifres en compte corrent que es mouen automàticament sota comanda d'ordinador deixant cada vegada un document exhaustiu del moviment– permetrà de posar a prova la nostra hipòtesi sobre el mercat i, en general, farà possible de convertir l'estudi de mercat en una ciència completament experimental.

5. Conseqüències de la hipòtesi

En el cas que la nostra hipòtesi es confirmés, s'obririen davant nostre noves i revolucionàries possibilitats: el «bé comú mercantil», fins ara usurpat a tots els pobles pels banquers –que s'han apropiat la capacitat d'inventar diners– podria passar a ser patrimoni comunitari de l'imperi.

El «bé comú mercantil» està basat en els excedents de producció; aquests excedents no són atribuïbles a l'esforç productiu privat, ja que són precisament excedents per sobre del poder de compra privat, que és la retribució a les forces productores privades (els salaris); es tracta doncs, versemblantment, d'un excedent d'origen comunitari, atribuïble a l'acumulació històrica d'esforços comunitaris indirectament productius: la saviesa, la pau, la cultura, l'educació, el desenvolupament tècnic d'una nació, etc., són potser alguns dels factors, a més a més de la llibertat mercantil, que poden donar explicació a aquest fet sorprenent.

Si aquest excedent és d'origen comunitari, cal imperialitzar-lo. La «imperialització» que proposem no és la dels excedents concrets de producció, sinó la de la capacitat d'invenció dinerària equivalent a aquests excedents. La iniciativa d'invenció de diner ha de passar a ser patrimoni de l'Imperi, a través de la gestió de l'Estat, el seu gerent. L'Estat (recordem-ho: gerent) podria inventar diner:

- a) per a estimular una major i millor producció;
- b) per a cobrir les necessitats de tots els que estan fora de la societat «utilitària» (del mercat): professionals utilitaris en atur, retirats,..., vocacionals liberals,..., marginats,...).

La **repartició equitativa** d'aquest «bé comú mercantil» és l'arma fonamental del nostre programa polític.

Capítol 4. UN PROGRAMA POLÍTIC ALTERNATIU: les noves estructures bàsiques

A partir d'una suposada victòria electoral i d'una suposada confirmació experimental de la nostra hipòtesi –un cop implantada la factura-xec pro-telemàtica–, proposem un programa polític alternatiu a les modes actuals, pensat per a dur a terme els nostres objectius essencials, explicats en la presentació: la destrucció de tot poder sobre les persones i la desaparició de tota misèria. Volem inaugurar una nova era, la del «govern automàtic de les coses al servei incondicional de totes les persones».

1. De l'*arquia*

Arquia significa «comandament social suprem». El comandament dels pobles és la clau de volta de l'edifici social: és una institució noble i necessària, que cal distingir del poder –poder ve del verb llatí «potere», que significava originàriament «ser amo de» i, després, «exercir poder sobre»; el comandament i l'autoritat, que s'exerceixen sobre les persones, no tenen res a veure amb el poder, el qual només pot exercir-se legítimament sobre les coses–.

El diàleg i la dialèctica entre *arquia* i anarquia impliquen la definició i delimitació d'un camp en el qual s'exerceix l'*arquia*; tot allò que està fora d'aquest camp és anàrquic, és a dir, no està sotmès al comandament social. El nostre objectiu és d'anar estrenyent cada cop més el cercle àrquic i d'anar eixamplant l'anàrquic.

Amb aquesta finalitat proposem la constitució de:

- a) un **Estat** amb un executiu monàrquic (un cap d'Estat electiu únic i personalment responsable), fort i breu; i amb un legislatiu independent de l'executiu, que haurà de legislar lleis mínimes, i en el mínim nombre possible.
- b) una **Justícia** radicalment independent de l'Estat –ja que ningú no pot ésser jutge i part–, a través de pressupostos determinats en un tant per cent del bé comú mercantil experimentalment comprovat, i estructurats per la pròpia Justícia, constitucionalment independents de qualsevol iniciativa o veto de l'Estat.
- c) unes Repúbliques i Autoritats cíviqes lliurement confederades i plenament autònomes en el sí de l'Imperi.

Diguem aquí que entenem per «Imperi» no altra cosa que una «comunitat geopolítica de nacions», és a dir, un conjunt de persones (ètniques, col·lectives, individuals) **lliurement** confederades per a donar-se un únic Estat i una única Justícia; però que no per això destrueixen les espontànies i expansives **lliures** institucions cíviqes intermèdies. Aquestes institucions cíviqes són de dos tipus:

1. institucions cíviqes utilitàries: les empreses;
2. institucions cíviqes liberals: totes les de comandament cívic (des del nivell de barri fins al nivell d'antics imperis integrats en un de més ampli); totes les institucions liberals pròpiament dites (mestres, metges, jutges, artistes,...); i totes les lliures associacions ciutadanes de vocació no lucrativa.

2. De la riquesa comunitària

Un cop implantada la factura-xec, el possible bé comú mercantil existent serà automàticament imperialitzat; això vol dir que l'Imperi, a través del seu gerent, l'Estat, es reservarà la capacitat d'invenció –i també d'exvenció (retirada) quan sigui necessari– de diner comunitari.

Aquest **monopoli** àrquic d'invenció i exvenció de diner **comunitari** serà la base d'una nova ECONOMIA, això és, etimològicament, d'una «repartició equitativa (-NOMIA) (entre tots els membres de la comunitat) del bé comú produït (OIKOS)»: aquesta repartició equitativa tindrà per objectius:

- a) **el foment de la producció**, a través de la concessió, a les empreses que demostrin la seva capacitat, de crèdits a la inversió, per a una màxima producció, d'òptima qualitat i amb el mínim d'esforç i de risc;
- b) **la desaparició de tota misèria i marginació per raó de diner**, a través de les finances consumptives (diners nacionals-comunitaris a fons perdut) distribuïdes entre tota la població en funció de les necessitats físiques i culturals més preemptòries de cada ciutadà, família, ètnia, etc.

Aquestes finances seran dels següents tipus:

- sobresalaris socials-vitals individuals i familiars a tota la població, incloent assignacions eventuais en determinades circumstàncies, per a compra de béns permanents (habitatge, mobiliari,...)
- assegurança social per a tots els treballadors utilitaris (en cas de vaga, atur, lock out; enfermetat, vellesa;...)
- salaris socials financers per a tots els vocacionals i institucions liberals, la qual cosa implica:
- gratuïtat de tots els serveis liberals: Estat, Justícia, professions i institucions liberals-cíviques.

3. De la societat utilitària

El mercat o societat utilitària rebrà un Estatut propi que li atorgarà una total i absoluta llibertat i claredat; una legislació mínima es referirà a qüestions com ara: preus mínims de venda; publicitat; reducció de l'horari legal de treball; reforma duanera i comerç exterior;...

4. De la societat liberal

La societat liberal, que es mantindrà exclusivament dels salaris socials-financers liberals, rebrà també el seu propi Estatut, que igualment li conferirà una màxima llibertat quant a la pràctica vocacional i una màxima transparència quant a les necessàries transaccions monetàries que hagin d'acompanyar aquesta pràctica.

5. De la seguretat col·lectiva

Les forces armades seran monopoli exclusiu de l'Estat, al servei exclusiu de la comunitat geopolítica. Estaran compostes de:

1. Exèrcits (Imperial-professional i cívics ètnics i interètnics), amb l'única missió d'assegurar la defensa exterior de la comunitat;
2. Polícies (de seguretat federal; territorials o de pau cívica; justicials, comprenent la judiciària i la penitenciària), amb l'única missió de vetllar per la seguretat interior.

6. De la societat transcendent

Aquestes estructures mínimes aquí esbossades han de permetre el desenvolupament d'una nova forma de vida, més humana, més lliure: entrem ja en el camp de la societat transcendent, en què cap legislació no és possible, ja que és completament lliure –tot i que descansa sobre les societats liberal i utilitària—. El que cal és posar la societat utilitària i la liberal com a motors al **lliure** servei de la societat transcendent, per a fer possible el desenvolupament d'aquesta en plena llibertat, ja que ella representa l'energia interna, íntima, insubstituïble, de cada persona (ètnica, col·lectiva, individual).

■ ■ ■

Magdalena Grau i Figueras va néixer a Barcelona, el dia 1 de novembre del 1959. És llicenciada en Pedagogia i Economia per la Universitat de Barcelona i treballa al Departament d'Ensenyament de la Generalitat. Ha estat secretària de l'Agustí Chalaux (1980-84) i és sòcia fundadora del Centre d'Estudis Joan Bardina (1984) i de l'Escola Finaly (1995). Interessada pels models econòmics proposats per Agustí Chalaux i per les seves possibles simulacions teòriques dins d'un sistema d'economia global ha publicat diversos llibres i estudis, entre d'altres *Introducció al Sistema General*, *Què és el diner?*, *Moneda telemàtica i estratègia de mercat* i *Assaig sobre moneda, mercat i societat*.

Agustí Chalaux i de Subirà (Sant Genís dels Agudells, 1911 - Barcelona, 2006) va néixer el 19 de juliol de 1911 a Sant Genís dels Agudells, un poblet rural del Collserola que acabava de ser annexionat a la ciutat de Barcelona. Era fill d'un industrial francès, propietari d'una fàbrica de tints del Poblenou. Mentre estudiava batxillerat a França, al 14 anys va conèixer fortuïtament el banquer Horace Finaly, president de la Banca de París i dels Països Baixos. Es va establir una amistat especial entre tots dos i, durant més de deu anys, van reunir-se periòdicament per parlar de política i economia. Es llicenciat en Química per l'Escola de Mulhouse i va treballar a la fàbrica del seu pare, sobretot durant els anys de la Guerra Civil, acceptat per la CNT degut a les seves idees llibertàries. Es va exiliar a França l'any 1939 i no va poder tornar fins al 1945, gràcies a la seva nacionalitat francesa. Ha animat nombrosos grups de discussió política i econòmica i, des de l'any 1984 és fundador i president del Centre d'Estudis Joan Bardina i de l'Escola Finaly (1995). L'obra d'Agustí Chalaux és fruit de més de cinquanta anys de recerca i –encara que aparentment desordenada i sovint no escrita o perduda– ha estat estudiada i sintetitzada en diferents documents per ell i els seus col·laboradors.

Escola Finaly

Economia i Societat

<http://www.finaly.org>

E-correu: escola.finaly@gmail.com